

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 16 Novembre.

Cuvântarea prin care s'a deschis parlamentul Germaniei formează obiectul discuțiunii publice în întreagă presa europeană, și nu fără cuvânt. Cuvântul decidător în concertul european de multă vreme este cel al Germaniei. E lucru natural deci, ca lumea să pândescă după fie-care cuvânt rostit de bătrânul împărat al Germaniei în ce privesce politica, esternă, și se caute punctele de mănecare, după cari cancelariul de fer crede a asigura pacea europeană. Cu deosebit interes a așteptat lumea în criticele momente actuale mesagiul de tron al Germaniei. Încă n'a trecut o săptămână, de când țarul tuturor rușilor a părăsit capitala Germaniei, de unde se dice că a ăsit cu inima plină de nedumeriri pentru ai sei și pentru imperiul seu. Sub penibila impresiune a destăinuirilor despre conversațiunea dintre țar și principele de Bismarck; sub penibila situațiune creată prin demisiunea presidentului republicii franceze; sub dureroasa impresiune pentru viața principelui de coroană al Germaniei, lumea politică aștepta mesagiul de tron, ca se scie, cum crede bătrânul împărat, că se va susține pacea europeană pe de o parte, ear de alta spre a afla care a fost scopul călătoriei împăratului rusesc la curtea din Berlin, care este situațiunea după depărtarea acestuia, și în general, cum stă pacea europeană după actuala constelațiune a puterilor europene.

Dacă lumea politică s'a așteptat la destăinuri și la nouă momente în politica germană după visita țarului rusesc, atunci amară trebuie să-i fie cetirea mesagiului, prin care s'a deschis parlamentul Germaniei. Pasagiul despre politica esternă intru nimica nu se abate dela forma stereotipă a mesagiilor de până acuma. Cumcă Germania s'a nisuit se susțină pacea europeană, cumcă n'a încetat a o asigura prin pactări și alianțe, a căror tendență era a preveni pericolele unui războiu și a respinge atacurile vrășmășesci, cumcă ea n'are tendențe agresive și lipse, cari ar trebui împăcate prin lupte încoronate cu succese, toate acestea s'an mai dis și de astădată. Nu se afla deci în aceste lucruri nici un cuvânt amintită situațiunea în urma vizitei țarului rusesc, deși sensaționalele versiuni despre întrevorbirea dintre țar și Bismarck au alarmat întreagă presa europeană.

În această privință lumea politică trebuie se caute alte puncte în mesagiul, și mai cu seamă trebuie se le caute, după ce diarele din Germania vor-

besc despre un eventual războiu între noi și Rusia, ca despre un lucru, care nu se poate evita, și unele din ele și ved aurora purpurie a acestui săngeros războiu pe viață și moarte.

Marcată este situațiunea în cuvintele, unde mesagiul vorbeste despre dureroasa impresiune, ce a făcut boala principelui de coroană german asupra Germaniei despre dureroasa impresiune, ce a făcut ea asupra celor două puteri Austro-Ungaria și Italia, cu cari Germania trăese în cea mai intimă alianță.

Intimitatea cu care se vorbeste de aceste două puteri aliate se esplică ușor, dacă vom considera după adevărata lor valoare scirile sensaționale despre convorbirea dintre țarul Rusiei, și cancelariul Germaniei, principele de Bismarck. Este vorba de falsificarea unor acte diplomatice, cari au fost chemate a produce o totală desbinare între Germania și Rusia. În aceste acte falsificate politica esternă a Germaniei era prezentată ca ostilă politicii cabinetului din Petropolea. Autocratul tuturor rușilor era câștigat în direcțiunea aceasta, de aici răceala în timpul din urmă în relațiunile dintre aceste două împărății, de aici tonul ostil în diaristica acestor țări, de aici pregătirile războinice observate la granițele rusesci spre Austro-Ungaria.

Versiunea cu falsificarea de documente diplomatice se susține cu multă tenacitate de către diarele nemțesci.

Spre a se asigura contra tuturor eventualităților principele de Bismarck și-a asigurat alianța Austro-Ungariei și a Italiei. De acestea s'a făcut amintire simpatică în mesagiul bătrânului Wilhelm, aici se pare o esplicare a situațiunii, care este cea înainte de visita țarului la curtea din Berlin.

Cum se vor grupa puterile europene în urma descoperirilor mai proaspete, nu se poate sci.

Trăim în timpuri de grele crize. Congresul pentru alegerea unui president al republicii franceze poate este convocat pe când facem noi această referadă despre situațiunea europeană.

Ce rezultat va avea el, nu se poate sci. În Franția domnesce o confuzie care nu se poate înțelege în timpuri normale.

Germania trece prin crize nu mai puțin dureroase ca Franția. Nu se scie câte zile mai are principele de coroană, nu cum va suporta bătrânul împărat catastrofa cu moartea fiului seu.

Rusia scutură arma. Bătrânul general Gurko laudă ținuta armatei rusesci, și are speranță, că nu preste mult ea va arăta, că nimica n'a perdut din vitejia de odinioară, pe când el era mai tinăr.

in zadar; totul ce puté să înțeleagă căpătina asta de varză în chip de om, era, ca orologiul întârzie cu patru minute și că regulatorul trebuia dat ceva mai înainte; și astfel în îndeplinise el — în vreme ce eu săriam îngrijat în jurul lui și îl rugam să-i dea orologiului bună pace — calm și năprasnic operațiune ticăloasă.

Orologiul meu începú să grăbească. Și el grăbia din și în și mai tare. În săptămâna întâia se bolnăvi de niște friguri vehemenți și pulsul lui se urcă la o sută și cinzeci de bătăi în umbră. În decurs de două luni de zile întrecú pe deoparte toți cronometrii orașului și era cu o fracțiune peste trei-spredece zile înaintea călindarului. El se afla deja prin Novembre și se înveselea de zăpadă, în vreme ce frunzișul lui Octobrie șișia încă în vânt. El îmi apropia terminul de chirie, a răfuielilor anuale și altor lucruri de felul acesta, într'un chip atât de rapid și ruinător, încât nu mai puteam să rămân indiferent.

L'am dus la orologierul, pentru ca să mi-l reguleze. Aceasta me întrebă, dacă l'am avut vr'o dată în reparație. Răspunsei cu ba; — nu, n'a avut nici când trebuință de reparație. Din ochii sei strălucí o mulțămire reuțacioasă, deschise cu grabă orologiul, puse apoi un păhăruț mic cuadrat la ochiu și priví în launtrul mașinării.

Îmi spuse, că trebuie curățit și uns și regulat, — la săptămână se poftesc a mai veni odată.

Și la toate pune vârf cestiunea orientală, care în corpul politiceei europene este rană deschisă, care puțin trebuie atinsă pentru ca se săngereze.

Semne rele sunt toate acestea spre încheierea anului, când din trecut va trebui se facem bilanțul pentru viitoriu spre a puté cumpăni cum stă pacea europeană.

Revista politică.

Visita țarului la Berlin se privesce de către lumea politică de un mare eveniment politic, și se crede că va trage după sine urmări momentuoase.

Aceste urmări se pun în perspectivă de către „Kölnische Zeitung,” într'un lung comentariu ce-l face asupra cuprinsului convorbirii dintre țar și cancelariul Bismarck. Momentul cel mai însemnat din aceea convorbire, este după numitul jurnal destăinuirea ce principele Bismarck a făcut o țarului, cumcă toate epistolele și depeșele ce au venit la mâna țarului, despre ținuta politică a dănsului în cestiunea bulgară au fost dela început până la sfârșit falsificate. Isvorul acestor falsificări a fost Orleansii, cari după cum dice „Vossische Zeitung” priveau și în urcarea prințului Ferdinand pe tronul Bulgariei o ocașiune binevenită de a și realiza planurile lor în mijlocul unui eventual războiu. Prințului Bismarck, dice mai departe „Kölnische Zeitung,” i a succes numai decât a convinge pe țar, că în privința scirilor despre politica sa a fost jertfa unor șiretlicuri iesuitice; și dacă chiar numai aceasta ar fi rezultatul acelei convorbiri, a demasca o intrigă atât de grozavă a partidei războinice europene, ea este de mare importanță pentru menținerea păcii europene. Un alt factor, care a mai contribuit la seducerea țarului este și o mică — dar de mare influență — parte a cercului dela curtea din Berlin, care a lucrat într'acolo, de a stărni în țar credința falsă, că politica prințului Bismarck nu se unescé nici odată cu părerile împăratului Wilhelm, și că acesta fără voe aproabă de multe ori planurile și politica cancelariului.

Acesta este momentul mai important din convorbirea țarului cu cancelariul Bismarck, care convorbire, după cum dice numitul diar a decurs în un mod aproape amiceabil. Ce urmări practice va mai avea convorbirea, în referințele reciproce dintre cele două imperii învecinate, ne va arăta viitoriul, și se va putea cunoaște mai curând din tonul presei rusesci.

După ce îmi era orologiul curățit, uns și regulat, îmi umbla atât de încet, încât boneținea după felul ceasornicilor din turn. Începui să greșesc trenurile, să ajung la ori ce întâlnire prea târziu și se mi neglij prânțul; orologiul meu prolongă cele trei zile „de respect” într'u patru și me făcú să mi protestez cambiile; încetul cu încetul înotai înapoi în ziua de ieri, apoi în cea de alaltăieri; după aceea în săptămâna trecută și me trezii cu idea ce me cuprinse, că singur singurel îmi fac mândrele prin săptămâna trecută și că am perdut lumea din vederea ochilor.

Mi se împărea că simt un felu de sentiment colegial pentru mumiile din muzeu, precum și dorința de a ne comunica reciproc noutăți. Me dusei earăși la orologieriu.

El desfăcú câtă vreme eu stăteam așteptând, orologiul întreg, și apoi dise, că cilindrul s'ar fi „umflat.” El me asigură, că în trei zile îl va puté reduce earăși la volumul seu normal. După operațiunea aceasta orologiul umblă „în termini de mijloc” bine; dar atât era totul. O jumătate de și umbla ca reuțatea „omificată” și se sloboția la o lătrătură, tusă, strănutare, șișcăire și horcăială, în cât de conturbațiunea aceasta nu puteam să mi aud nici procesul gândirii; și câtă vreme ținu așa, nu era în toată țeara un orologiu, care să-l fi putut imita pe al al meu.

(Va urma.)

FOITA.

Orologiul meu.

O istorioară prea instructivă,
de Marc Twain.

Frumosul meu orologiu nou umblase un an și jumătate, fără de a grăbi ori de a întârzia și fără de a se fi rupt vr'o parte a mașinării, ori de a fi stat vr'odată. Am ajuns în sfârșit de a privi indigitațiile lui în materie de timp și oară de infalibile, și de a considera ființa lui trupească și structura oaselor lui de neperitoare.

Dar într'o seară uitasem a-l trage. M'am căit pentru asta, ca și când ar fi o stafetă ori avangarda unei nenorociri. Încetul cu încetul me linișcii însă în sufletul meu, îndreptai orologiul pe ni merite și temerilor mele deșerte le-am dat poruncă să se retragă.

Diua următoare intrai în localul celui mai de aproape orologieriu, pentru de a mi-l direge esact după timp. Proprietariul atelierului mi-l luă din mână și se apucă de al direge el pentru mine. Apoi dise:

— Întârzie cu patru minute — trebuie avansat regulatorul.

Încercai de al reținé, încercai de al face să înțeleagă, că orologiul umblă de tot regulat. Însă

Este evident deci din cele șise de „Kölnische Zeitung,” că asupra cestiunei bulgare se referesc acele destăinuri. Ba se susține, că chiar și din Sofia s'a făcut încercări de a seduce pe țarul că politica germană lucră în favorul prințului de Coburg. „Vossische Zeitung” bănuiesc pe prințul Coburg, că a cercat, ca prin falsificări să periclitaze pacea europeană în favorul seu pentru de a se susține pe tron.

În mesagiul de tron prin care s'a deschis Reichstagul german în săptămâna trecută, pacea se asigură înainte de toate. Germania se țice în mesagiul, n'are aji nici o trebuință, care ar putea fi satisfăcută prin războaie. Se mai exprimă în mesagiul adâncă compătimire pentru boala prințului de coroană. „National Zeitung” observă, că în mesagiul nu se face nici o amintire despre visita țarului din cauză, după cum își explică acel jurnal, că încă nu se poate susține nimic cu toată siguranță despre aceea vizită.

Tot în timpul acela „Post” zăresce deja răsărind pe cer soarele unui războiu ruso-austriac. Această viziune ar corespunde încâtva toastului guvernului general din Varsovia, Gurko. Acesta ar fi rostit cătră soldații regimentului de gardă lituanic cu ocaziunea unui banchet dat în onoarea acelora, următoarele: Eu sunt sigur, că în tocmă ca înainte cu vre-o zece ani, ve voi conduce din nou la luptă. Prea puține zile mi-ar fi dăruit Dumnezeu, ca se nu ajung eu aceea.

Crisa ministerială din Paris este astăzi însoțită de crisa presidentială. Dl Grévy își va da dimisiunea, care se va face cunoscută camerii prin dnul Rouvier. Congresul se va întruni Marți, în Versailles. Aspiranți la postul de president al republicii sunt: dl de Freycinet, generalul Saussier și Carnat. Cu privire la alegere, organul partidei din dreapta țice, că nici un candidat nu va întruni cele 443 voturi necesare, dacă acela nu va fi pe placul partidei drepte, căci republicanii nu sunt uniți.

Bulgarii astăzi nu mai au nici o supărare, și în liniștea, care domnesce de present în țara lor au putut în toată tigna se serbeze amintirea dîlei dela Slivnica. Cu această ocaziune prințul Ferdinand a rostit următoarele cuvinte: În persoana mea veți posesede un conducător, care se va născuși în totdeauna a se arăta demn urmaș al predecesorelui seu, care va indicat vouă calea spre victorie.

Singur metropolitul Clement mai este astăzi de vrajbă în țară, de aceea guvernul l-a și provocat, ca în timpul cel mai scurt se părăsească Sofia și se meargă în diecesa sa Tirnova; ceea ce metropolitul în urma mai multor amenințări particulare, a și promis că va face.

Corespondențe patriculare ale „Telegrafului Român.”

Sânțirea bisericeii celei nouă din Arpatac.

(Urmare.)

A doua zi luni, în ziua și sârbătoarea marelui martir Dimitrie, și menită pentru târnosirea bisericeii celei nouă — des de dimineață pe timpul, când se deșteaptă omul muncitor, o mișcare neobișnuită se putea observa pe străzile Arpatacului, cari erau îndesate de lume multă, anume venită din toate părțile, să fie față la marelui act al târnosirii. Români, sasi, unguri, toți erau impacienți să vadă sântirea bisericeii, să vadă ritul și ceremoniile bisericeii noastre, precum și pe metropolitul nostru! — În fine, după ce se pregăti totul, pe la oarele 9 a m plecărăm cu litia în mare procesiune dela biserica veche la cea nouă, fiind Prea sântitul arhiepiscop îmbrăcat în ornat arhieresc, asistat de înalta suită și de vr'o 2 protopopi și ca la 16 preoți îmbrăcați în odăjdiile bisericeii, fiind petrecuți în tot cursul drumului d'o imensă mulțime de popor. Un prospect mai sublim nici că se poate vedé.

Apoi ajunși la biserica nouă se încep actul târnosirii prin ocolirea bisericeii, prin cântările și rugăciunile, preserise de tipic. Întrărăm în sânta biserica și se continuă slujbele și rugăciunile târnosirii etc. Apoi se slugi sântirea apei și se pregătiră toate pentru începerea sântei liturgii. La oarele 11 a. m. se încep sânta liturgie de însuși Escelenția Sa asistat de Preacuvioșia Sa părintele archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, de Preacuv. Sa păr. protosincel Nicanor Frateșiu, de păr. proto-diacon S. Medean, de protopopi Ioan Petric și Dimitrie Coltofean precum și de vr'o 16 preoți tractuali. Și sânta liturgie ca și celelalte slujbe decurseră cu toată sântenia, cu toată demnitatea proprie ritului nostru. Răspunsurile liturgice le a executat și aici corul tinerimii școlare și adulte din Feldioara sub conducerea bravului preot al lor, Iosif Micu. Pe timpul s. liturgii se sânti întru preot și duhovnic alesul de preot la Huniădoara, G. Oprea. Metropolitul nostru și toți de pe

lângă arhierieul nostru sâvârșiră și sânta liturgie cu atâta sântenie și cu atâta demnitate, încât rămăseră înmărmuriți toți cei de față — și mai cu seamă sasi și unguri, ce țiceau: că așa slujbe și ceremonii frumoase nu vedură în viața lor. O! de ar înțelege preoții noștri de pe sate mai cu seamă, învâțând dela prea bunul nostru metropolit, cum se slujască și cu ce demnitate să sâvârșască frumoasele ceremonii rituale, frumoasele slujbe ale bisericeii noastre ortodoxe răs. — Atunci biserica noastră s'ar îmbrăca în adevărata sa haină de sârbătoare și s'ar presenta în afară în toată splendoarea cuvenită, în toată demnitatea sa de biserica ecumenică!!

După terminarea s. liturgii prea sântitul nostru arhieriscop și metropolit în marele ornat liturgic cu mitra pe cap și cu cărja în mână eșind în mijlocul bisericeii, ține un cuvânt pastoral și de tot mângăitor. „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, — țicea prea învâțatul arhierie, că a Domnului Mărire preste ține a strălucit. Această casă tatăl o a zidit, Fiul o a întărit și Duchul sânt o a înțit, o a luminat și o a sântit. Înnoiesc-te, înnoiesc-te noule Ierusalime! căci ți-a venit Ție lumina și Mărirea Domnului preste Ține a răsărit.” „Astăzi dumnezească și sântită casă a învierii lui Christos luminat se înnoiesc și dumnezeescul mormânt lumii împarte viață, dă isvor de nemurire revarsă riurile darului și apele minunilor și dăruiesc tămăduiri celor-ce cântă și se roagă cu credință.” „Strălucita de sus rață luminoasă a învierii lui Christos, toată lumea luminând, carea cu credință o cinstim și sârbătoarea cea dumnezească a sântitelor înnoiri cu cântări o prăsnim în psalmi strigând, să aflăm milostivire pe Mântuitorul și Domnul.”

Adresându se apoi cătră popor țicea prea sântitul nostru arhieriscop: „Cu cea mai adâncă smerenie să mulțămim lui Dumnezeu, Părintelui ceresc, că V'au ajutat a ridica o casă sântă, o biserica ca aceasta așa frumoasă, așa spațioasă, așa mare, unde veți avea de aci înainte, voi iubiiților mei, fi sufletesci, cari sunteți mai norocoși de cât părinții voștri, — să ve închinați voi și copii voștri, unde ve veți aduna de aici înainte cu mic cu mare, bătrâni, bărbați, tineri, femei, copii — în toate dillele ca întru mila păcii și întru împreunarea credinței să vârsați rugă ferbinte înaintea Celui atot-puternic, că V'a ajutat a isprăvi un lucru prea frumos vrednic de pomenire și așa de mântuitor pentru suflet, că ajutorul seu cel sânt pururea a fost cu voi.” „Rugați-l ferbinte cu credință și cu dragoste, apropiați-vé de El cu inimă smerită și înfrântă și d'aici încolo, ca să fiți adevărați fi ai lui Ddeu după dar și după adevér, și ca să puteți împlini și d'aici înainte tot, ce ar mai fi de lipsă în casa lui Ddeu. Și atunci ca și acuma, tatăl luminilor vé va lumina, vé va înnoi, vé va întări, vé va sânti și vé va împlini lipsurile voastre cele adânc simțite. El va auđi răgăciunile Voastre în vremea necazului. Fiți dar crescini buni, temători de Ddeu, fiți cu adâncă supunere și fidelitate cătră prea bunul și gloriosul nostru Monarch, cătră Maiestatea Sa prea bunul nostru împérat și rege, cătră dinastie și cătră înalta Sa stăpânire, fiți supuși și ascultători cătră legile patriei comune, iubiiți-vé unul pe altul precum și Mântuitorul Christos a iubit biserica, trăiți în frăție și în pace și cu celelalte confesiuni și popoare, pe cari Ddeu le-a pus să locuească împreună cu noi această patrie iubită, că așa trebuie să trăcască adevărații crescini — împlinind voia Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos, adevărului Ddeu se-ine închinăm, se-i slujim și se-ine cucerim cu cea mai adâncă devoțiune, se-l iubim, și se-ine supunem cu devotament nemăginit; eară pe deaproapele, carele este tot omul din lume se-l iubim ca pe noi înșine!...” „În fine prin vocea mea arhierescă rog pe Ddeu să ve miluească cu darurile sale cele bogate și sante.” „Să șciți că faptele voastre cele bune sunt scrise în ceruri!” „Primiți iubiiților mei fi sufletesci și mulțamita mea arhierescă pentru silințele și taptele voastre cele mei creștinesci, ce ați sâvârșit!” În mod distinctiv însă îmi îndreptez vocea mea arhierescă cătră prea stimații domni născuți de aici și mari binefăcători ai s. bisericeii: Dimitrie Ciofec, profesor emerit în Brașov, N. Colțescu, mare proprietar și comersant în România, Nicolae Leucă, epitrop bis. și mare propr. în loc, mulțamindu-le în numele bisericeii noastre pentru binefacerile revărsate în sume considerabile ca ajutoare la zidirea și ajustarea bis., cari în semn de stimă deosebită și pomenire vecinică ca titori primească din mâna mea câte un esemplar din documentul consăcării acestei bisericeii — pe lângă binecuvântarea mea arhierescă.” „Primească mulțamita mea toți căți împreună cu dl paroch local știură se-și îndeplinească opera aceasta grea!” După aceste frumoase și mângăitoare cuvinte archipăstorale și după ce împărtășesce pe toți cu binecuvântarea arhierescă, și încheie cuvântarea îndreptându și ruga cătră cel de sus: „Veselesc-se de Ține biserica Ta Christoase strigând: Tu ești puterea mea, Doamne! Și scăparea și întărirea.” „Că podoaba țării ceii de sus ai arătat împreună și frumșetea cea de jos a sânt locașului Măririi Tale Doamne! Întăresce-l pe el în veacul veacului i primesc rugăciunile noastre, ce se aduc ție într'ensul pentru Născătoarea de Ddeu, cea-ce est viața tuturor și învierea!” „Amin!” (Va urma.)

Procesul

urmat între comuna gr. or. română și cea greacă din cetatea internă a Brașovului în privința bisericeii gr. or. cu hramul St. Tricime din acel loc.

(Urmare.)

Astfelu la anul 1786 când sau făcut cei dintâi pași pentru fundarea bisericeii cu hramul stei Treimi existau două categorii de neguțatori gr. or. în cetatea Brașovului, și adevă neguțatori suditi otomani privilegiați și constituiți în corporațiune autonomă numită „Compania grecească” și subtrasa de sub autoritatea magistratului local, ceialți neguțatori gr. or. neprivilegiați, cari nu forman corporațiune organizată, ci steteau ca și ceialți cetățeni, sub autoritatea magistratului din loc.

Cei dintâi își aveau capela lor privată, cu preotul lor grecesc pentru eschisiva lor trebuință, cei din urmă nu și aveau nici capela nici preot în cetatea internă a Brașovului, ci pentru satisfacerea trebuințelor lor religioase și rituale trebuiau se meargă la bisericile și preoții români din suburbiile departate.

Această împregiurare precum și aceia, că cetatea internă a Brașovului pe acel timp era fortăreată prin urmare porțile ei în timp de noapte erau închise și din aceea cauză ivindu se noaptea cas de betegeală grea nu se putea aduce preot, pentru a providea pe bolnav cu cele sante, aceste împregiurări dic au silit cetățenii gr. or. din cetate să se ocupe serios cu ideia de a înființa pentru sine o biserica în cetatea internă a Brașovului, și încă cu atât mai vârtos, că prin patenta de toleranță a împératului Iosif II se delaturase cauza politică, care până atunci împedecase fundarea unei bisericeii gr. or. în cetățile interne săsesci.

Patru cetățeni gr. or. și adevă Constantin Dsanliu, Dimitrie Dima, Michail Cristof și Stefan Nicolau pășesc ca fundatori, cumpără pentru edificarea bisericeii două case în cetatea internă a Brașovului și cer încuviințarea dela magistratul din Brașov, spre a ridica o biserica gr. or. pe acel loc.

Petițiunea lor însă se respinge cu aceea motivare, că pentru patru persoane nu se poate concede înființarea unei bisericeii și petenții se avisează se cerceteze biserica din Scheiu (Bolgárszeg.)

Îndată după aceasta însă pășiră și ceialți neguțatori civi la mijloc și adevă împreună cu cei patru fundatori 32 capi de familie, cari se numesc pe sine „noi neguțatori greci și români,” și prin rugarea lor din 28 Ianuarie 1786 scrisă în limba românească cerură, ca să se concedă celor patru fundatori înființarea bisericeii, deoarece ei au cumpărat locul trebuincios și vor se edifice biserica pe spese lor proprii pentru trebuințele religioase a tuturor credincioșilor. La aceasta rugare se alăturară și 16 măcelari români, ca: i încă erau cetățeni gr. or. prin petițiunea lor din 5 Maiu 1786.

Dar aceste două petițiuni fiind redactate în limba română nu s'au luat la pertractare, și astfelu atât cei 32 capi de familie români și greci precum și cei 16 măcelari români aștern la olaltă o a treia suplica redactată în limba latină.

În aceasta petițiune susțin cu toții rugarea celor patru fundatori, cari nu numai pentru sine vor se ridice o biserica, ci pentru toți cetățenii neguțatori de legea gr. or. din Brașov „pro hujatibus coronensibus civibus graeci ritus mercatoribus,” după cum se exprimă suplica în stil curial. Dic suplicanții mai departe, ca se li se dea voia ca unor cetățeni supuși magistratului, posesionați în Brașov și prin aceasta deosebiți de compania grecească.

Această petițiune magistratul a așternut o guvernului, eară guvernul o a retrămis cu aceea însărcinare, ca se o pertracteze magistratul în mod meritoric.

În urmarea acestei însărcinări magistratul Brașovului a luat în cercetare, dacă fundatorii au mijloacele trebuincioase pentru înființarea și susținerea bisericeii, fără a apela la liberalitatea altora, deoarece în puterea unei ordinațiuni mai înalte nu era permis colectarea de bani pentru înființarea de bisericeii, ci trebuia să se constate, că fondurile trebuincioase există, pentru ca să se încuviințeze ridicarea unei bisericeii.

Dupăce fundatorii au dat în privința aceasta explicațiuni satisfăcătoare, s'a luat dispozițiuni, ca să se conscrie acei cetățeni gr. or. pentru cari avea să se înființeze biserica, spre a se constata dacă sunt în număr indestulitor, pentru a forma o comună bisericească.

Aceasta conscriere cu datul Brașov în 13 Iunie 1786 sub titlul „Verzeichniss sämtlicher hier in der

Stadt wohnhaften Seelen, so der griechischen Religion zu gethan sind, unter des löblichen Magistrates Jurisdiction stehen und um die Erlaubniß vor sich in der Stadt eine eigene Kirche erbauen zu dürfen gebeten haben. (Registrarea tuturor sufletelor locuitoare în cetate, cari aparțin religiunii grecești, stau sub jurisdicțiunea Onoratului Magistrat și cari au cerut voieă, se ridice pentru sine o biserică proprieă a lor) ne arată, că au fost înscrși atât cei 32 capi de familie, cari s'au numit pre sine neguțatori greci și români, adăugându-se și o vedușă română anumită „vedușă Apostoloaia” cât și cei 16 măcelari români, cari toți la oaltă dimpreună cu familiile lor constituia 50 capi de familie cu 245 de suflete.

Alfându-se acest număr de suflete suficient pentru a forma o comună bisericească și după ce s'a luat în vedere și locul menit pentru clădire, magistratul din Brașov prin rezoluțiunea sa din 14 Iunie 1786 Nr. 174, dă voieă celor patru fondatori Constantin Dsanliu, Michael Kristof, Dimitrie Dima și Stefan Nicolau, ca să edifice biserica pe seama celor 245 suflete conscrise. După cum se vede dintr'un document cu datul 17 Maiu 1787 afară de cei patru fondatori au mai ajutat și alți binefăcători la edificarea bisericei din cestiune și adevă Panajot Hagi Nica cu 6300 piastri, Gyoka Eustatiu cu 3000 fr, Emanoel Kalfovits cu 967 fr, Duca Melencovits cu 200 fr, vedușă Apostoloaia cu 100 fr și alții.

În acest document, care conține o dare de seamă despre banii intrați și eșiți la edificarea bisericei, este satorită și inscripțiunea, ce avea se fie pusă pe frontispiciu, care tradusa din limba latină sună în următorul mod:

„Această sântă clădire a sântei treimi s'a zidit pe timpul augustului împărat Iosif II, cu încuviințarea onoratului Magistrat din Brașov, pe seama tuturor celor de ritul greco-oriental mai cu seamă însă pe seama cetățenilor de astăzi și a următorilor lor greci pentru perpetua memoria a fondatorilor.”

Prin această inscripțiune caracterul general confesional al bisericei se constată în mod evident. Cine au fost acei cetățeni de atunci am arătat mai sus, ei au fost cele 50 de familii cu 245 suflete de neguțatori greci și români și de măcelari români.

Prin urmare cuvântul „cives graeci” fiind aplicat și la cetățenii români nu poate ave alt sens decât confesional, și va se dîcă cetățeni de legea grecească.

Finindu-se clădirea bisericei, fondatorii ei, cari cumpăseră pe numele lor proprii casele dela Lang și Kronenthal au făcut actul de daniă dto 4 Septembrie 1789 scris în limba română prin care dăruesc atât biserica cât și casele cumpărate bisericei stei Treimi lăpădându-se pentru sine și urmașii lor de ori ce pretensiune față de biserică resp. față de comuna bisericească.

Fiind acest act fundamental de mare însemnătate e bine a se reproduce aci în tot cuprinsul seu.

Noi cari mai jos ne vom iscali, anume fondatorii bisericei din cetatea Brașovului, care o am făcut pe numele Stei Treimi, cum și cumpătorii caselor, cari s'au cumpărat pe seama acestei s. biserici adevă casele dela dl Kronenthal și earășii casele dela dl Lang, după cum arată zapisele caselor, adevărim cu această scrisoare și cu iscaliturile noastre, ca se se scie precumă noi de a noastră bună voieă lăsăm și dăruim la sântă biserică toată cheltuiala ce a făcut fiesce-care din noi la facerea bisericei asiderea și toate casele cele cumpărate, după cum scrie mai sus ca se fie ale sf. bisericei în veci, ca din venitul caselor se se ajute sta biserică și nimenea dintre noi până vom trăi, nici după moartea noastră chironomii nostri se nu aiba putere de a cere vreodată ceva dela această sf. biserică, după cum și la magistrat s'a dat reversul nostru, și se va scrie și la protocolul bisericei fiesce-care ce a dat anume, ca se fie de pomenire în veci și pentru mai adevărată credință întărim această scrisoare cu iscaliturile noastre și cu pecețile, ca, se fie de bună credință în tot locul și la fiesce care judecată.

Brașov, 5 Septembrie, 1789.

Nicolau Stefan, Emanoel Kalfovits, Constantin Dsanliu, Demetriu Dima, Kristofor Mihael.

(Va urma.)

Apel!

Îndemnat fiind din foarte multe părți a scoate la lumină cântecile populare și tot odată a le arangia și pentru Piano-forte, pe cari le adun acum de un șir de ani, n'am găsit altă cale mai bună și mai favorabilă scopului a le putea lăși cât mai mult, decât pe cea diaristică, și așa m'am decisa a eda un diar musical sub numele „Musa Română”.

Acest diar își are de scop, pe lângă răspândirea cântecelor populare naționale, a astupa și lacuna atât de simțită la

publicul nostru musical, mai cu seamă la arangiarea de concerturi, serate musicale etc., neavând pentru astfel de ocașuni piese românesce acomodate și își ea de directivă a delătura acest gol prin aceea, că publică piese de salon și de concert, lucrate din cântece populare, ușurând astfel ori căru pianist de a pute alege și esecuta la ocașuni și piese românesce.

„Musa română” va aparea cu începutul lui Ianuaru st. v. 1888 în fie-care lună odată, în quart mare pe hârtia groasă și frumoasă, și va conține fie-care broșură două coltipar de note frumos imprimate. Programa toaiei va fi cam de următorul cuprins:

- Cântece și hori populari arangiate pe pian.
- Piese de salon, din cântece populare, arangiate pentru pian, în forma de: Fantasie, Capriciuri Rapsodie, Concerte etc.
- Cântece populare și originale pentru voce cu acompaniament de pian.
- Piese de dans pentru pian pe 2 și 4 mâni.
- Cântece bisericesci arangiate pentru cor bărbătesc (partitură).
- Piese românesce pentru Violină și Flaută, cu acompaniament de pian.

Partea literară de pe fața primă și ultimă a foaiei va avea următorul conținut: biografii a musicilor străini și români, articoli, notițe, cronice, poesii populare etc.

Prețul abonamentului: pe un an 12 fl.; pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.;

România și străinătate: pe un an 30 franci, pe șase luni 15 franci, pe trei luni 7 fr. 50 bani.

Blaș, în Novembre, 1887.

Iacob Murășian,

profesor de musică.

„Stim. Domni, Doamne și Domnișoare, cari vor primi acest apel sunt rugați de al face cunoscut mai departe, a colecta abonați și a grăbi cu trimiterea listei cel mult până la 28/16 Decembre 1887 sub adresa *Iacob Murășian* profesor în *Blaș* (Balázsfalva), deoarece din cauza speselor mari foaia se va tipări numai în atâtea exemplare câți abonați vor fi prenotați”.

Varietăți.

* (Asil.) Onomastica Maiestății Sale reginei noastre în Cernăuți a adus o mare binefacere celor sēraci pentru viitor. Cu ocașunea acestei zile s'a deschis un asil pentru nefericiții, cari n'au unde a se adăposti în acest oraș. Deschiderea acestui institut umanitar s'a făcut prin ajutorul unei reuniuni, în fruntea căreia stă primariul orașului Anton cav. de Kochanowski. La deschiderea asilului, care are des părțeminte, unul pentru bărbați, altul pentru femei, pe lângă alți mulți onorațori, a luat parte și președintele țerii baronul Pino. Din considerațiune la frumosul scop, ce l'a avut și ce-l are în vedere amintita reuniune i se dă din toate părțile unde bate câte o inimă pentru sēraci, ajutorul posibil.

* (Armele arhiducelui Carol.) Altea sa arhiducele Albrecht a adresat Curatorului muzeului armatei austriace din Viena următorul autograf: Din căldurosul interes, ce l'am avut totdeauna pentru prosperarea muzeului armatei, dau ordin, ca armele și memorandele militare de odinioară ale prea fericitului meu tată, cu susținerea dreptului de proprietate, se se incorporeze numitului muzeu. Sperez totodată, că aceasta faptă promovează scopul cel frumos și înalt, va afla imitare din partea fie-cărui, care are în posesiune memorande de bărbați, cari au servit în toată bună vremea spre fala armatei în a căreia elită au fost și numești. Arco, 15 Novembre, 1887.

* (O nouă scriere etnografică și geografică a Transilvaniei.) De vro căți-va ani Transilvania atrage atențiunea întregii lumi civilizate, ceace se vede din scrierile, ce apar una după alta, referitoare la ea. Un destul de voluminos op, cu frumoase ilustrațiuni, despre Transilvania s'a publicat în Londra, din partea unei renumite scriitoare engleze Emilia Gerard. Aceea ce este spus în această scriere este cules din esperința proprieă a scriitoarei, care fiind soția unui oficer din statul major austriac cu numele Laszowsky, a petrecut mai mult timp în Transilvania. Scrierea din multe puncte de vedere e interesantă.

* (O pară cu 100 franci.) Pe când Napoleon III, în anii primi ai domniei sale se afla în Fontainebleau, întră cu suita sa în un hotel spre a face o mică gustare. Oferindu-i-se contul despre ceace mănca-se vădă, că o pară, pe care însuși o a mâncat costă 100 franci. Împăratul Napoleon dete din cauza aceasta ordin se vină ospetarul, căruia i dise: „Perele mi se par a fi aici foarte rari”. „Nu, Sire”, răspuse ospetarul suridend, „perele nu sunt rari, ci împărații vin pe aici rar.”

* (Politica de comerci a României.) Sub acest titlu „Neue Fr. Presse” anunță, că o foaie

oficială din Bucuresci a publicat o nouă convențiã comercială româno-turcă, în care este normat un mare favor reciproc și care durează până în 10 Iuliu 1891. În vigoare intră în mod provisoric convențiã în 2 Decembre a. e. Prin noul tractat comercial s'a delăturat rășboiul vamal de 2 ani între România și Turcia.

Aci observă „N. F. Presse”: că bărbații politici ai României fac totul pentru de a asigura țara în rășboiul vamal cu Austro-Ungaria; prin nouă convențiã s'a dat o bună direcțiã esportului de vite din România în ceace privesce părerile referitoare la rășboiul vamal acelea tot cele vechi sunt și ca lamitațiile isvorite din rășboiul vamal, nu fac pe Români mai concilianți.

* (Furt.) Din colecțiunea numismatică a bibliotecii naționale din Atena s'a furat în noaptea de 10 Nov. n. mîșce monede, a căror perdere pentru științã este nereparabilă. S'au înstrăinat 14 cutii, cari aproape toate conțin monede antice, multe dintre dōsele sunt esemplare foarte rari, altele de pe timpul lui Peisistrat. Deși cercetările asupra persoanelor bătute cu furtul se continuă ziua și noaptea, tot nu s'a dat de urma adevăratului fur. Valoarea monedelor furate se urca la 20,000 franci.

* (Încă o crisă). „Tribuna” ne-a denegat schimbul foaiei. Adevărul doare!

* (Peregrini maghiari în Roma.) În 11 Novembre v. peregrinii maghiari au ajuns în Roma. Primirea lor s'a făcut din partea unui comitet roman, delegat adhoc. Pe pavilionul gării sosirea lor n'a făcut pe locitorii Romei curiosi, căci numai puține persoane erau de față la coborîrea din cupe. Unii dintre peregrini s'au luat cuartire în diferite hotel, alții mai sēraci din contra, ca și peregrinii francesi, au ocupat edificii mai secundare din Vatican.

Convocare.

Adunarea generală primă a despărțimentului I (Brad) al reuniunii investitorilor rom. gr. or. din districtul Zarand și va tine ședințele la 20 și 21 Decembre st. v. 1887 în sala gimnasului gr. or. din Brad cu următoarea

Programă:

Ședința I-a.

1. La 20 Decembre v. oarele 8 a. m. membrii despărțimentului vor participa în corpore la celebrarea stei liturgii în biserica gr. or. din Brad făcendū-se și invocarea Duchului sânt.

2. La oarele 10 a. m. deschiderea adunării în sala gimnasială, prin presidiu.

3. Pertractarea cuvântului „om” pe basa cărții I de cetire de I. Popescu, prelegere de George Ignaton.

4. Deschiderea „cărții” pentru despărțimental I, prelegere de Ilie Ben, eventual Savu Stănilă.

Sedința a II-a.

5. Verificarea procesului ședinței I.

6. Pertractarea piesei: „Copilul vaca și grădina” din punct de vedere logic, pe basa cărții II de cetire de I. Popescu, prelegere de Teodor Sîmedrea.

7. Unde și prin ce mijlocă putem sădi în inimile pruncilor iubirea de națiune și patrie? Disertațiune de Gavril Sîmedrea.

8. Pertractarea „Adjectivului” cu elevii desp. IV cu aplicare la deprinderile gramaticali din cartea a II de I. Popescu pag. 49 „Cartea curată e frumoasă”, prelegere de Nicolau Nicorescu.

9. Pertractarea „împărțirii” verbal (ciclul numerilor până la 100) cu divisorul de o cifră, de Ioan Circo, eventual Petru Rimbas.

Sedința a III-a.

10. Verificarea procesului ședinței a II.

11. „Împărțirea în scris” ciclul numerilor până la 100 cu divisorul de o cifră, de Ioan Neag.

12. Descrierea: „Cănelui” cu elevii despărțimentului al IV-lea, de Avram Groza eventual Alexandru Drăea.

13. Dreptul „Iov”, prelegere de Elia Cosma, eventual Inocențiu Bogdan.

14. „Regula de trei simplă”, prelegere de Ioan Alba.

Sedința a IV-a.

15. Verificarea procesului ședinței a III-a.

16. Tractarea „comunei”, prelegere din geografică, de Petru Ferian eventual Romul Jurca.

17. Propuneri. Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului ultim.

18. Inchiderea adunării prin presidiu.

Membrii despărțământului, precum și toți iubitorii de progresul acestui despărțământ, sunt invitați a participa la ședințele adunării generale.

Brad, la 8 Novembre 1887 st. v.

Ioan German, v. pres.

Petru Rimbaș, secretar.

Convocare.

Membrii Despărțământului I al „reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din Districtul al X-lea, Brașov,” sunt invitați prin aceasta a lua parte la adunarea sa generală, ce se va ține Duminecă, 22 Novembre (4 Decembre)

a. c. în sala hotelului „La soare” în Satulung. Obiectele de petrecere în această adunare vor fi:

- 1. Deschiderea ședinței prin presidiu la 10 oare a. m.
2. Constituirea despărțământului pe un period nou de 3 ani:
3. Tractat din albinărit: „Coșnița (tărna) de Dzierzon și viața albinei” de G. Moian.
4. Satorirea condițiilor concursului asupra premiului donat de parochul Victor Popea din Satulung, pentru elaborarea temei de cuprinsul: „Ce este învățătorii? Chemarea cea înaltă a lui și stima ce i se cuvine din partea omenimei.”
5. Consultări asupra temelor ce ar fi de desbătut în procșima adunare generală a despărțământului.

6. Satorirea locului pentru ținerea viitoarei adunări generale a despărțământului.

7. Propuneri de sine stătătoare. NB. Alte invitări separate afară de aceasta nu se vor mai face.

Satulung, 12/24 Novembre, 1887.

I. Dorca, președ.

I. Dariu, notar ad. hoc.

Loterie

Sâmbătă în 26 Novembre 1887.

Table with lottery results for Timișoara and Viena, showing numbers and amounts.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eșit de sub presă:

[1742] 2

CALENDARIU pe anul visect dela Christos 1888.

Anul al treideci și șeptelea.

Prețul unui esemplar legat 30 cr., pentru vândători nelegat 23 cr. v. a. și legat 25 cr. v. a.

CUPRINSUL:

- Cronologie. — Calendarul Julian și gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor și glaurilor de peste an). — Pătrarele lunilor. — Genealogia casei domnitoare austriace. — Regenții europeni. — Servitiul postal și telegrafic. — Tacaș de timbru pentru polițe și documente. — Tabela pentru computarea intereselor. — Măsurile nouă și vechi.
Șematismul bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania, cuprindând și p. protopresbiterii, administratorii protopresbiterali, parochii și învățătorii cu comunele bisericeii. din archidieceșă după noua arondare a protopresbiteratelor.
Terarhii metropollelor învecinate din Austro-Ungaria.
Imperăteșsa Eudoesia (Continuare.)
Conspectul săptămănilor. — Însemnarea tărğurilor.
Administrațiunea tipografiei archidieceșane în Sibiiu.

Medicament

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumăni etc. prin Ecshalatiune de gas (cu ajutoriul injețiunii rectale).

Neceșdutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efectui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt dar mai ales atestatele profesorilor de renume european și cari se legitimează prin prescripțiile medicale prezente din și afară din țeară.

„Adeseori chiar după trei întrebunări a ecshalatiunii de gas cu ajutoriul injețiunii rectale pere: tusea, frigurile, scupărea, (flegma) și miroșul greu de sudoare Greutatea corpului se sporeșce pe șeptemăna cu 1/2—1 kilogram. Pacientul se vindecă și și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebunarea ecshalatiunii de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebunarea mai departe a curei nu se mai repeșce atacurile.” Chiar și coardelo vocale distrucate și plumăna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculoșii s'au mēntuit toți de tot prin mijlocirea injețiunii de gas.

Precum în celē mai mari șpitalluri din lume, astfel și în șpitallul imperial reg. comun din Viena află aparatul ecshalatiunii de gas cea mai mare întrebunare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalatiunii de gas (injețiunii rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu înștrucțiunea întrebunării pentru medici; și pentru întrebunarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80.

se poate primi pentru 8 fl. și 30 cr. pentru pachetare, cu bani gaia sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu moleștează și nici nu ștrică.

[1583] 3—50

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobře 1887.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapeșta-Predeal, Predeal-Budapeșta, etc.) and train times.

Nota: Numerele cele grase înșeamnă oarele de noapte.